

iV4j

GIDS ONDERNEMEND ONDERWIJS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GIDS - ONDERNEMEND ONDERWIJS

Gepubliceerd op

februari 2019

Auteurs

PARTAS (IERLAND)

UNIVERSITEIT UTRECHT (NEDERLAND)

SBH SÜDHOST GmbH (DUITSLAND)

EURO-NET (ITALIË)

GODESK S.R.L. (ITALIË)

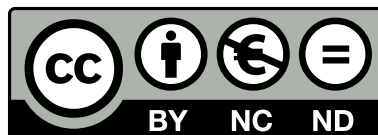
FA-MAGDEBURG GmbH (DUITSLAND)

OMNIA (FINLAND)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

IV4J Erasmus+ Projekt 2016-1-DE02-KA202-003271 Dit project wordt gefinancierd door de Europese Commissie. Deze publicatie geeft alleen de mening van de auteur weer en de Commissie/ Nationale Agentschappen kunnen niet verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Some materials, referred to in copyright law as “works”, are published under a Creative Commons Licence (licence type: Attribution-Non-commercial-No Derivative Works) and may be used by third parties as long as licensing conditions are observed. Any materials published under the terms of a CC Licence are clearly identified as such.

© This article was published by iv4j.eu and vetinnovator.eu/ under a Creative Commons Licence .
For more information, please visit www.bibb.de.

link to the direct Internet address (URL) of the material in question: <http://vetinnovator.eu/>

link to the Creative Commons Licence referred to: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.de>

link to the BIBB page containing licence information: <http://www.bibb.de/cc-lizenz>

Contents

Overzicht	7
Introductie/Synopsis	9
Hoofdstuk 1. Ondernemersbeleid en -praktijk op Europees en nationaal niveau	11
1.1 Pan - Europees	13
1.2 Finland	14
1.3 Italië	17
1.4 Nederland	17
1.5 Duitsland	18
1.6 Ierland	19
1.7 Denemarken	21
Hoofdstuk 2. Persoonlijke kenmerken en vaardigheden van de ondernemer	23
2.1 EntreComp, het competentie raamwerk voor ondernemerschap	25
2.2 Harvard 2016 Onderzoeksstudie van vaardigheden / eigenschappen	26
2.3 IV4J-voorstellen	28

Hoofdstuk 3. Bewustzijn van ondernemerschap als mogelijke optie voor een baan / loopbaan	31
Hoofdstuk 4. Survival Toolkit	39
Hoofdstuk 5. Praktische tips & projecten	49
Hoofdstuk 6. Implementatie- en implementatienota's	55

Overzicht

Overzicht

Het doel van deze intellectuele output is het beoordelen van de algehele staat van ondernemerschapsonderwijs in beroepsonderwijs en -opleiding in alle landen van de Europese Commissie en in het bijzonder om innovatieve praktijken binnen individuele partnerlanden te identificeren. Daarbij is een kernvaardigheidstraining en -kader voor bedrijven ontwikkeld op basis van recente, invloedrijke academische studies en een toolkit voor leraren en studenten die is gemaakt om het leren in educatieve belanghebbenden in de deelnemende landen te vergemakkelijken.

De algemene conclusie is dat ondernemerschapsonderwijs het beste werkt wanneer het losjes wordt 'geleerd', op een onconventionele manier, waar leren op het werk is en contextueel, waarbij de leerder zelfgestuurd is in zijn of haar onderwijsproces en de bredere nationale beleid en ondersteuning voor ondernemerschapsonderwijs worden gedefinieerd, geprioriteerd en gefinancierd. Onderzoek wijst uit dat de Scandinavische landen van Finland en Denemarken dit het beste doen, maar projecten in Ierland en Italië zijn opmerkelijk vanwege hun ambitie om ondernemingsdenken aan te leren bij jonge kinderen, niet-zakelijke studenten en academisch personeel.

Een kernpakket van ondernemerscompetenties is verwoord in onderzoeksbronnen - namelijk ondernemersperspectief, autonome autonomie en financiële scherpzinnigheid. Er is een toolkit ontwikkeld om VET te helpen deze vaardigheden aan studenten te onderwijzen, voornamelijk gebaseerd op het Business Model Canvas-concept, maar ook elementen van het Finse 'Me and My City'-onderwijsproject, het Hackathon-proces en bevindingen uit het creatieve probleemoplossende systeem. en Gamification-outputs van IV4J.eu.

Uitgebreide notities, praktische tips en gerelateerde projecten zijn ook aanwezig.

Introductie/Synopsis

De algemene conclusies van het onderzoek dat is verzameld door de IV4J-projectpartners over Ondernemerschapsonderwijs, beleid en werkwijzen, zijn de volgende:

1. Er zijn nationale verschillen in Ondernemerschapsonderwijs, beleid en werkwijzen, en deze verschillen hebben een gevalideerde impact op het gedrag en de inzetbaarheid van studenten in beroepsonderwijs en -opleiding binnen de respectieve landen. Veel van deze oefeningen bevatten het 'duaal model' van school en op het werk gebaseerd leren, en
2. Op trans-Europees niveau is er een heroriëntering van onderwijsbeleid en -praktijk van het geven van kennis van ondernemerschap (dat wil zeggen over hoe je een eigen bedrijf kunt starten) om studenten in staat te stellen ondernemende denkrichtingen en gedragingen te ontwikkelen die kunnen worden gebruikt in zowel zakelijke als niet-zakelijke capaciteiten. Deze heroriëntatie is gebaseerd op zowel macro- als micro-economisch ontwikkelingsbeleid in heel Europa.

Een algemene nationale beoordeling van het ondernemersniveau van het onderwijs op beroepsmatig, professioneel, universitair en universitair niveau, opgenomen in de 2016 Global Entrepreneurship Monitor (GEM-rapport) in Ierland, is als volgt (alleen steekproef van landen):

partituur	land
Hoog (7,5 tot 8,5)	-
Hoog (6,5 tot 7,5)	-
Hoog (5,5 tot 6,5)	Estland, Frankrijk, Nederland, Zwitserland
Gemiddeld (4,5 tot 5,5)	Oostenrijk, Cyprus, Finland, Italië, Letland, Macedonië, Portugal, Slowakije
Laag (3,5 tot 4,5)	Duitsland, Ierland, Griekenland, Zweden, VK, Spanje, Slovenië, Hongarije, Bulgarije, Kroatië
Laag (2,5 tot 3,5)	Polen
Vergelijkende landen	Australië (4), Canada (5), VS (5)

Uit de bovenstaande tabel en uit interviews met sleutel figuren en belanghebbenden op het gebied van onderwijs in de ruimte voor ondernemend onderwijs (zie noot 1 hieronder) blijkt dat de Europese Scandinavische landen (namelijk Noorwegen, Finland en Denemarken) de beste zijn in hun klasse. Voorwaarden van onderwerp specifieke educatie met bijbehorende voordelen voor de inzetbaarheid van werknemers en het creëren van banen.

In deze context wordt algemeen aangenomen dat de belangrijkste reden voor de superieure prestaties van deze landen de creatie en implementatie is van een interdepartementale nationale onderwijsstrategie (inclusief het bedrijfsleven) in het basis-, voortgezet en derde niveau onderwijs. Ook van aanzienlijk strategisch belang is het bestaan van door de regering in Denemarken en Londen gefinancierde organisaties voor het verstrekken van educatief materiaal en training om de strategie van ondernemerschapsonderwijs te bevorderen, d.w.z. de Deense Stichting voor Ondernemerschap.

Andere factoren zijn de culturele en economische context voor ondernemerschaps- en ondernemerseducatie. Onderzoek van het Kenniscentrum in Denemarken, over de waarde van onderwijs in ondernemerschap, suggereert dat studenten in het beroepsonderwijs vaker naar school gaan, interactie hebben met leeftijdgenoten en beter presteren na school als ze gedurende hun hele opleiding ondernemende educatie hebben ontvangen (zie opmerking 2 hieronder).

Bovendien is een belangrijke bedreiging voor het progressieve ondernemerschapsonderwijs in beroepsonderwijs en -opleiding de beperking van de opdracht tot kennisoverdracht van technische bedrijfsvakken (d.w.z. het starten van een eigen bedrijf) en het 'in de gaten houden' van ondernemend onderwijs tot nieuwe ondernemingscreatie in plaats van tot lateraal probleem -oplossend en initiatief nemend in elk domein of vakgebied.

OPMERKING 1:

2018-bijeenkomsten met sleutelfiguren en belangrijke stakeholders zijn onder meer professor Tom Cooney van het Dublin Institute of Technology, Michael Moriarty en Joan Russell van ETBI Ireland, en Paul Fitzsimmons (co-auteur van GEM Report Ireland).

OPMERKING 2:

Impact van ondernemerschapsonderwijs in Denemarken - 2014

<http://eng.ffe-ye.dk/media/785760/impact-of-ee-in-denmark-2014.pdf>

Belangrijkste resultaten van de impactmeting van de Stichting.

Algemene conclusies: onderwijs in ondernemerschap:

- impact op één niveau leidt op latere niveaus tot ondernemerschapsonderwijs
- vergroot de wens van leerlingen en studenten om ondernemer te worden
- beïnvloedt het ondernemersgedrag van leerlingen en studenten buiten school en studies
- leidt tot hogere inkomens op latere leeftijd - zowel voor zelfstandigen als voor werknemers
- verhoogt het vertrouwen van leerlingen en studenten in hun eigen ondernemersvaardigheden
- vergroot de kans dat het individu ondernemer wordt
- vergroot de kans dat het individu wil werken met innovatie in gevestigde bedrijven
- vergroot de kans dat de persoon wil werken als manager in een privébedrijf.

Hoofdstuk 1. **Ondernemersbeleid
en -praktijk op Europees
en nationaal niveau**

1.1 Pan - Europees

EC ENTREPRENEURSHIP 2020 ACTIEPLAN (EC 2013) - is bedoeld om praktische ervaringslerende modellen en praktijkervaringen in de klas te brengen.

Het actieplan Ondernemerschap 2020 is het antwoord van de Europese Commissie op de uitdagingen die de economische uitdagingen in Europa in het afgelopen decennium met zich meebrachten. Het heeft tot doel de oprichting van nieuwe bedrijven te vergemakkelijken en een veel meer ondersteunende omgeving voor bestaande ondernemers te creëren om te groeien en te groeien.

Het actieplan Ondernemerschap 2020 identificeert drie gebieden voor onmiddellijke interventie:

1. ondernemerschapsonderwijs en -opleiding ter ondersteuning van groei en oprichting van bedrijven;
2. het wegnemen van bestaande administratieve belemmeringen en het ondersteunen van ondernemers in cruciale fasen van de bedrijfslevenscyclus;
3. de cultuur van het ondernemerschap in Europa opnieuw stimuleren en de nieuwe generatie ondernemers koesteren.

Het actieplan en de kernactiviteiten ervan zullen door de Commissie worden opgevolgd via het governance- en industriebeleid en de mechanismen voor de Small Business Act.

EU-commissie - 'ONDERWIJSSCHOLINGONDERWIJS - EEN WEG NAAR SUCCES' (2015) - uitgebreid overzicht van nationale praktijken en projecten

In 2013 gaf het Department General (DG) Enterprise and Industry ICF International (Amerikaans bedrijf) de opdracht om een inventarisatie uit te voeren van voorbeelden van onderzoek naar de impact van ondernemend onderwijs.

Dit rapport presenteert de resultaten van de in kaart gebrachte oefening: 91 studies uit 23 landen werden geïdentificeerd. Vierentachtig studies hebben betrekking op initiatieven en acties op nationaal niveau en zeven voorbeelden hebben de effecten van transnationale projecten in verschillende landen onderzocht.

De heersende conclusie die uit het verzamelde bewijs naar voren komt, is dat onderwijs in ondernemerschap een gevalideerd effect heeft op het gedrag van de student. Studenten die deelnemen aan onderwijs in ondernemerschap zullen eerder een eigen bedrijf starten en hun bedrijven zijn over het algemeen innovatiever en succesvoller dan bedrijven met een achtergrond zonder ondernemerschapsonderwijs. Alumni van het ondernemerschapsonderwijs lopen een lager risico om werkloos te worden en hebben vaker een vast dienstverband. In vergelijking met hun leeftijdsgenoten hebben ze betere banen en verdienen ze meer geld.

Opvallend is dat effecten cumuleren en tot versnelling leiden: degenen die deelnamen aan een groter aantal onderwijsmaatregelen op het gebied van ondernemerschap, hebben in de loop van de tijd meer profijt getrokken. De positieve impact is niet beperkt tot studenten en alumni. Behalve de

impact op het individu, toont het bewijs uit de voorbeelden die voor deze studie zijn beoordeeld ook de impact op onderwijsinstellingen, de economie en de samenleving.

EC - 'RETHINKING EDUCATION' - EC nodigde lidstaten uit om ondernemersvaardigheden van basisonderwijs tot hoger onderwijs te bevorderen (2012)

In het document van de Europese Commissie met de titel "Rethinking Education" nodigde de EG de lidstaten uit om ondernemersvaardigheden te bevorderen door middel van nieuwe en creatieve manieren van lesgeven en leren van basisschool tot hoger onderwijs, hoger onderwijs, met een focus op het creëren van bedrijven als loopbaanalternatief.

De belangrijkste conclusie van dit rapport was dat ervaringen uit de echte wereld, via probleemgestuurd leren en verbanden tussen bedrijven, ingebed moeten zijn in alle disciplines en afgestemd moeten zijn op alle onderwijsniveaus. Kortom, alle jongeren zouden moeten profiteren van ten minste één praktische ondernemerservaring voordat ze de leerplicht verlaten".

Het zogenaamde 'duale model' van beroepsonderwijs en -opleiding - een systematische combinatie van school en werkplek gebaseerd leren - is een belangrijk onderdeel geworden van de ontwikkeling van het beroepsonderwijs. Door bedrijven te betrekken bij het ontwerp en de levering van educatieve programma's en met inbegrip van praktische ervaring in cursussen, kan dit helpen bij het afstemmen van curricula op de huidige en opkomende arbeidsmarktbehoeften en het bevorderen van inzetbaarheid en ondernemerschap.

In Italië bijvoorbeeld, na de onderwijshervorming die in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, is de deelname aan werk gerelateerd leren (alternanza scuola-lavoro) verplicht in de drie laatste jaren van het hoger secundair onderwijs.

1.2 Finland

Finland - 'Ondernemerschap voor onderwijs' (2017) - Ministerie van Onderwijs en Cultuur, richtsnoeren voor ondernemerschap

Het ministerie van Onderwijs en Cultuur van Finland heeft in 2017 richtlijnen voor ondernemerschap gepubliceerd, het document getiteld Ondernemerschap voor onderwijs - Richtsnoeren in Finland bestrijkt alle onderwijsniveaus, van het voorschoolse onderwijs tot het hoger onderwijs. De praktische toepassing van de richtlijnen in beroepsonderwijs en -opleiding wordt in praktijk gebracht door het lopende hervormingsproces van beroepsonderwijs en -opleiding dat in januari 2018 is gestart.

Het doel van de hervorming van het beroepsonderwijs is om de aanbodgerichte aanpak te heroriënteren naar een vraag gestuurde aanpak om het onderwijs competentiegericht en klantgericht te maken: elke student heeft het recht om een individueel passend pad te ontwerpen om een volledige kwalificatie of aanvullende vaardigheden af te ronden. . Nauwere samenwerking en actieve interactie met het bedrijfsleven is gepland om ervoor te zorgen dat onderwijsaanbieders alert zijn op veranderingen in de vraag naar arbeidskrachten. Digitale leeromgevingen en nieuwe benaderingen van pedagogie (bijvoorbeeld moderne simulatoren) zullen een grotere rol spelen in de toekomst van leren.

Het ministerie van Onderwijs en Cultuur van Finland nam deel aan een internationaal onderzoeksproject met de naam Innovation Cluster for Entrepreneurship Education (ICEE). Het project, dat werd

uitgevoerd in januari 2015 - januari 2018, had als doel te begrijpen wat er nodig is om het door de Europese Commissie gestelde doel te bereiken: elke jongere moet praktische ondernemerservaring hebben voordat hij de leerplicht verlaat. Het ICEE-eindrapport werd begin 2018 gepubliceerd.

<http://minedu.fi/yrittajyyslinjaukset> - in Finnish

<http://minedu.fi/documents/1410845/4363643/Entrepreneurship-for-Education-Guidelines.pdf/ad2a7ecc-ae1b-4460-8fc6-d394e9a0a23a/Entrepreneurship-for-Education-Guidelines.pdf.pdf>
- in English

<http://jaeurope.org/education/eu-projects/41-innovation-cluster-for-entrepreneurship-education.html>

<http://icee-eu.eu/component/attachments/?task=download&id=623:ICEE-final-report>

http://minedu.fi/en/policies-and-development_vet

Finland, "Ondernemerschap en innovatievermogen in het hoger onderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding" (voortdurende evaluatie door het Finse evaluatiecentrum) - evaluatie van de huidige praktijken en ontwikkelingsbehoeften en trends

Het doel van de evaluatie is om factoren te onthullen die ondernemerschap en innovatie bevorderen of hinderen op het niveau van de bedrijfscultuur in beroepsonderwijs en -opleiding, evenals in het hoger onderwijs. De opvattingen van studenten, aanbieders van onderwijsdiensten en ondernemers worden bestudeerd. Er zullen mogelijkheden voor dialoog worden gecreëerd om wederzijds begrip te verbeteren en de interactie tussen verschillende exploitanten en niveaus van operaties te vergroten. De resultaten van de lopende evaluatie zullen gedurende het hele project worden gepubliceerd in gerelateerde evenementen en in de vorm van schriftelijke samenvattingen en als feedback voor onderwijsaanbieders. Het werk wordt in vier fasen uitgevoerd. Bij de eindrapportage zal rekening worden gehouden met de specifieke informatiebehoeften van belanghebbenden met als uiteindelijk doel aanbevelingen te doen over hoe de opkomende uitdagingen en kansen kunnen worden aangepakt.

<https://karvi.fi/en/event/entrepreneurship-innovative-capacity-higher-education-vocational-education-training/>

<https://karvi.fi/event/yrittajyys-ja-innovaatiotoiminta-amatillisessa-koulutuksessa-ja-korkeakouluissa-yrtti-hanke/>

<https://karvi.fi/app/uploads/2017/09/Hankesuunnitelma-Yrtti-final.pdf>

https://karvi.fi/app/uploads/2017/09/Yrtti_Twopager.pdf

Hervorming van beroepsonderwijs in Finland - de nadruk zal liggen op competentiegerichte en klantgerichte benaderingen

Binnen de nieuwe Finse VET-hervorming is de rol van WBL van cruciaal belang. Het doel van de hervorming van het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding is beter te reageren op de veranderingen die zich in het beroepsleven voordoen en tegemoet te komen aan de toekomstige competentiebehoeften. Individuele studiepaden zullen worden gecreëerd voor zowel jongeren als volwassenen die al in het beroepsleven zijn. Het belang van leren op de werkplek zal worden vergroot en nieuwe leerovereenkomsten worden toegepast. Begeleiding van studenten op de werkplek zal worden bevorderd door samenwerking tussen docenten en werkplekbegeleiders. Door dit soort interactie kunnen de partijen van elkaar leren en een omgeving creëren die ondernemerschap en wederzijds leren stimuleert en ondersteunt. Ondernemersbenadering vormt een belangrijk onderdeel van de hervorming van beroepsonderwijs en -opleiding.

Door nauwere samenwerking en actieve interactie met het bedrijfsleven kunnen onderwijsaanbieders alert worden op veranderingen in de vraag naar arbeidskrachten. De kenmerken, met name benadrukt in het beroepsleven, bestaan uit een onafhankelijke en ontwikkelingsgerichte manier van werken en bereidheid om initiatief te nemen. Om te navigeren in het veranderende en multidimensionale beroepsleven is een ondernemersmentaliteit geboden. Er moet een mogelijkheid zijn voor creatief denken zonder angst om fouten te maken, dit stelt leerlingen in staat zich aan te passen aan het echte werkende leven. Daartoe is functioneel leren een van de centrale pedagogische methoden.

http://minedu.fi/en/article/-/asset_publisher/ammatillisen-koulutuksen-reformi-uudistaa-koulutuksen-vastaamaan-opiskelijoiden-ja-tyoelaman-tarpeita

<https://www.omnia.fi/uutiset/veli-matti-lamppu-uutta-osaamista-tuettava-jatkuvasti>

Engelse versies van contracten:

<http://minedu.fi/documents/1410845/5970275/Koulutussopimusmalli+EN/d0d124cf-c0e7-4e38-b626-013d7c7931d4/Koulutussopimusmalli+EN.pdf>

<http://minedu.fi/documents/1410845/5970275/Oppisopimusmalli+EN/cd041c8c-5a71-4904-9d53-eb57cc462221/Oppisopimusmalli+EN.pdf>

Finland - Benoeming van de eerste hoogleraar Gamification

Dr. Juho Hamari (DSc, Econ) is per januari 2017 benoemd tot hoogleraar Gamification bij het Universiteitsconsortium van Pori. Dit nieuwe, gezamenlijke hoogleraarschap van de Tampere University of Technology en de University of Turku is de eerste in zijn soort in Finland. Gamification omvat game-achtige elementen in verschillende soorten systemen en speldynamiek en mechanica worden toegepast, bijvoorbeeld in onlineservices, onderwijs en in het beroepsleven.

Volgens professor Hamari is het bestuderen van gamification erg belangrijk omdat games en game-achtige activiteiten een centrale rol zijn gaan spelen in verschillende sectoren van het leven en, nog meer uitgebreid, in de hele samenleving. Gamification is niet alleen de toepassing van game mechanismen in onlineservices, maar ook een breder fenomeen dat de maatschappij en cultuur doordringt. Het spelen van games creëert nieuwe denkmodellen op andere gebieden van het leven en gamification heeft als doel om de ervaringen, motivaties en gedragingen van mensen in veel verschillende toepassingsgebieden te beïnvloeden.

<https://www.utu.fi/en/news/news/Pages/First-Professorship-for-Gamification-in-Finland-to-University-Consortium-of-Pori.aspx>

<http://juhohamari.com/>

Onderzoek artikelen: <https://scholar.google.com/citations?user=tKMIAgAAAAJ>

1.3 Italië

Schoolhervorming werd in 2015 in Italië geïmplementeerd om de leerresultaten te verbeteren en het eigen vermogen te vergroten. Zo is de studiefinanciering versterkt met collegegeldvrijstelling en -kortingen voor meer dan 650.000 studenten.

Er is echter geconstateerd dat het voor Italiaanse afgestudeerden meer tijd kost om aan het werk te gaan (OESO 2016) dan hun Europese tegenhangers. Dit vermindert prikkels voor afgestudeerden van het secundair onderwijs om door te stromen naar het hoger onderwijs en moedigt afgestudeerden aan om in het buitenland te werken. De overgang van onderwijs naar werk is moeilijk, ook voor hooggekwalificeerde mensen, waardoor er een uitstroom van hooggeschoolde werklozen ontstaat. Het hoger onderwijssysteem staat ook voor de uitdaging van het ouder wordende en afnemende onderwijzend personeel.

Als onderdeel van de schoolhervorming van 2015 zijn stages verplicht voor studenten in de laatste drie jaar van het hoger secundair onderwijs (alternanza scuola-lavoro). Er zijn echter uitdagingen in het structurele kader, zoals het contractstelsel, - gebrek aan inzicht in de onderlinge relatie tussen leren op de campus en buiten de campus.

Het ESF is Europa's belangrijkste instrument om banen te ondersteunen, mensen te helpen betere banen te krijgen en eerlijke arbeidskansen voor alle EU-burgers te waarborgen. In het kader van het ESF financiert Basilicata Region enkele postuniversitaire studies als meesters. Basilicata Regions is voornemens studenten een kans te geven door de deelname aan post-graduate onderwijsopleidingen op hoog niveau te vergemakkelijken, zelfs voor degenen die in moeilijke economische omstandigheden leven door het toekennen van volledige of gedeeltelijke dekking van collegegeld en aanwezigheidskosten.

Alle mastercursussen worden gefinancierd met betrekking tot het vermogen om kennis over effectieve manieren om lokale ontwikkeling te bevorderen door middel van ondernemerschapsonderwijs, d.w.z. Masters in toeristisch management en marketing of promotie van lokale productie, over te dragen.

1.4 Nederland

Tijdens de komende 3E-conferentie - ECSB-Ondernemerschap Onderwijs Conferentie in Enschede, 16-18 mei 2018 - zal een expliciete politieke agenda worden geformuleerd om onderwijs op ondernemingsniveau op alle niveaus te bevorderen. Om deze doelstellingen te bereiken, wordt voorgesteld dat onderwijssystemen en -methoden overstappen van traditionele naar creatieve, interactieve en studentgerichte onderwijsmodellen die de denkrichtingen van leerlingen richten op de identificatie en creatie van werkgelegenheid.

De les van innovatieve BOO in Nederland is de grootste bedreiging voor innovatie en ondernemingsmentaliteit is het succes van de traditionele industrie en economieën; als bestaande bedrijven goed gaan, houden educatieve belanghebbenden vast aan het motto: "verander nooit een winnend team." Gezien het tijdsverloop bij het veranderen van zakelijke tegoeden, zijn de Nederlandse partners van IV4J van mening dat educatieve belanghebbenden in beroepsonderwijs en -opleiding een actievere rol moeten spelen bij het anticiperen op zaken / werkgelegenheidstrends, en het voorstellen van relevante educatieve oplossingen.

Op dit moment domineren bijvoorbeeld grote succesvolle hightech-organisaties binnen de Brainportregio (Eindhoven en omgeving), en de grootste waargenomen opleidingsbehoefte is het aanbieden van professionele vaardigheidstraining (geen ondernemerschap). Als alternatief is het gebied in het minder ontwikkelde MRA (Amsterdam) gebied, ondanks vertragingen in de infrastructuur en een educatieve respons voor het opbouwen van vaardigheden, bekend geworden vanwege zijn bottom-up zelforganisatie, mogelijk gemaakt door de instroom en dichtheid van ondernemende individuen.

1.5 Duitsland

Duitsland, 2016 GEM RAPPORT en Ondernemerschapsonderwijs

Europa is de thuisbasis van de slechtste percentages van ondernemersactiviteiten. Volgens de 2014 Global Entrepreneurship Monitor (GEM) was slechts 6,9 procent van de Europeanen bezig met het starten van een bedrijf.

Vanaf 2014 gaf slechts 5,9 procent van de Duitsers aan in de nabije toekomstplannen te hebben om een nieuw bedrijf te starten. Van de 868.000 ondernemers in 2013 startte 53 procent met bedrijven omdat ze eerder een kans zagen dan noodzakelijkerwijs. Niet alleen werden kansen aangegrepen, maar een recordaantal nieuwe innovaties werd in 2013 op de markt gebracht.

Hoewel het totale ondernemerschap in Duitsland mogelijk aan het stijgen is, ligt het fulltime ondernemerschap op een historisch dieptepunt. De recente winst in algemene cijfers is uitsluitend te wijten aan de grote toename van deeltijdondernemers. Figuur 4 toont de verdeling over de afgelopen 5 jaar. Het aandeel voltijdse ondernemers met werknemers neemt echter toe; versterking van het economische belang van deze nieuwe start van een onderneming.

De Duitse situatie van onderwijs in ondernemerschap kan worden omschreven als een zeer laag geïnstitutionaliseerd maar als een doorlopend besproken onderwerp voor algemene en beroepsopleiding.

De doelstellingen in Duitsland voor onderwijs in ondernemerschap zijn 'ondernemend denken en handelen' zoals gedefinieerd in het Duitse idee van 'unternehmerischer Kompetenz'.

De driewegcombinatie van gestructureerd onderwijs in ondernemerschapsonderwijs in scholen voor algemeen onderwijs en beroepsopleidingen, effectievere werving door ondernemers om de volgende generatie aan te trekken, en meer verfijnde, evenwichtige berichtgeving in de media over kwesties met betrekking tot zelfstandig ondernemerschap kan zeker helpen om een sterkere ondernemerscultuur te creëren in Duitsland.

Duitsland, duaal systeem van ondernemerschapsonderwijs

In Duitsland, Ondernemerschapsonderwijs in het initiële beroepsonderwijs binnen het duale systeem.

Binnen de duale systeemaspecten van ondernemerschap kan onderwijs worden gevonden in de verschillende curricula voor de schoolgerichte en bedrijfsgerichte training. De algemene bedoeling van het beroepsonderwijs is het bevorderen van een mondiale actiekennis binnen het beroep. De nadruk ligt op onafhankelijke en zelfverantwoordelijke planning, acteren en reflectie. De doelen worden meestal beschreven als uitkomsten voor een medewerker.

In specifieke trainingsprogramma's (bijvoorbeeld in de detailhandel) zijn de competenties voor het oprichten van een bedrijf of werken als zelfstandige geïntegreerd als optionele modules. Voor de curricula in de bedrijven is de algemene bedoeling om gekwalificeerde professionele vaardigheden en ervaringen te bevorderen. Er is geen expliciete definitie van het starten van een eigen bedrijf, maar bedrijf gerelateerde managementprocessen en competenties die nodig zijn voor die processen zijn gedefinieerd.

1.6 Ierland

Ierland, 2016 GEM REPORT, Ranking van EU-landen op het gebied van ondernemerschapsonderwijs

Het Global Economic Monitor (GEM) -rapport wordt algemeen beschouwd als het belangrijkste onderzoek naar ondernemersgedrag en -attitudes in Ierland, dat elk jaar wordt gepubliceerd. In het kader van deze beoordeling bevestigde Paula Fitzsimmons, een van de auteurs van het rapport, het volgende van het GEM-rapport 2016:

- Ierland staat op de 5e plaats in Europa voor het tempo van het ondernemerschap bij mensen met een graduate opleiding - zeer hoog
- De tarieven van het ondernemerschap zijn over het algemeen hoger voor diegenen met een hoger opleidingsniveau in Ierland
- 7 op elke 10 beginnende ondernemers en nieuwe ondernemers in Ierland hebben een vorm van post-secundair onderwijs
- Regering voor succesvolle ondernemers is hoger in Ierland dan in de VS (83% versus 72%)
- In overeenstemming met de bevindingen van academisch onderzoek (zie noot 1 hieronder), steeg het aantal laaggeschoolde, "noodzakelijke" ondernemers (vanwege werkloosheid en gebrek aan werkgelegenheid) in Ierland tijdens de economische recessie in Ierland, waarbij ze meestal op zoek waren naar een zelfstandig bedrijf opties.
- Academisch onderzoek suggereert ook dat ondernemers met een hogere bekwaamheid niet worden beïnvloed door externe recessieve factoren, en dat ze typisch 'opportunity' zijn gericht

op startup-oriëntatie. Met behulp van een binaire categorisering 'kans' versus 'noodzaak', koos 83% van de Ierse ondernemers 'opportunity' als hun startup oriëntatie in het 2016 GEM Ireland rapport.

- 1 op 13 werknemers in Ierland is actief in de ontwikkeling van nieuwe activiteiten voor hun werkgever (Duitsland, Zweden, VK ook hoger)
- Minder dan 50% van de mensen in Ierland denkt dat ze over de kennis en vaardigheden beschikken om een bedrijf te leiden (dit is de norm voor Europa).
- 19% van de ondernemers in Ierland denkt dat ze geen concurrerende bedrijven hebben (zeer hoog).

Samenvattend stelt het rapport voor dat de niveaus van ondernemerschap in Ierland positief worden gesteund en verbeterd door onderwijs op secundair, beroepsonderwijs en op hoger niveau. Deze bewering staat in schril contrast met eerdere opvattingen dat ondernemers het beste konden worden gediend door de universiteit vroegtijdig te verlaten en het traditionele pad van onderwijs / carrière te omzeilen.

Paula Fitzsimons (co-auteur van het GEM-rapport van Ierland) beweerde tijdens het interview ook dat graduate education gecombineerd met intensieve ondersteuning en educatie van de High Impact Unit van Enterprise Ireland (overheidsbedrijf voor exportindustrie) zeer succesvol is geweest in het ontwikkelen van high-potential entrepreneurs in de afgelopen 5-10 jaar.

Ten derde is de meerderheid van de Ierse respondenten 'opportuïteitsgericht' en niet beïnvloed door externe economische omstandigheden. Dit sluit aan bij een hoog niveau van Iers academisch onderwijs en positieve publieke percepties van ondernemerschap in Ierland.

Opmerking 1:

Onderzoek naar de correlatie tussen economische omstandigheden en ondernemers met "kansen" en "noodzaak", door Fatma Deli, Florida International University (2011).

Ierland National Skills Strategy 2025

De National Skills-strategie tot 2025, voor Ierland, beschrijft de doelstellingen van de regering om een personeelsbestand te ontwikkelen dat kan voldoen aan de vraag naar goed geschoolde werknemers in een van de snelst groeiende economieën van Europa. In dit rapport is een tijdlijn opgenomen voor de ontwikkeling van een Iers beleid op het gebied van ondernemerschapsonderwijs dat kan worden geïmplementeerd via het primaire, secundaire en tertiaire onderwijsniveau.

Het ministerie van Onderwijs is momenteel bezig met dit werk en werkt in samenwerking met de belangrijkste belanghebbenden met de onderwijssector en commerciële ondernemingen. Het departement heeft ook belangstelling getoond voor de resultaten, bevindingen en voorstellen van dit rapport.

Ierland - Transitiejaar (vierde jaar in het secundair), mogelijkheid om werkgericht leren te ervaren.

Het huidige curriculum voor het secundair onderwijs in Ierland biedt studenten de mogelijkheid om een 'gap'-jaar te volgen, wanneer ze een stage kunnen ondernemen, inclusief de mogelijkheid om in

een Small Business / Entrepreneurial-omgeving te werken. Deze ontwikkeling is over het algemeen positief ontvangen; ondernemerschap gerelateerde stages zijn echter zeldzaam en bieden de student waarschijnlijk geen significante blootstelling aan ondernemerschap.

Ierland - alle grote hogescholen hebben een hoogleraar Ondernemerschap.

In Ierland hebben alle grote hogescholen op het derde niveau nu Hoogleraren van Ondernemerschap (dat wil zeggen Trinity College, University College Dublin, Dublin Institute of Technology). Bovendien, in Queens University Belfast, is er een full-time toegewijde hoogleraar Ondernemerschap, en alle cursussen (inclusief niet-bedrijfsactiviteiten, d.w.z. verpleging, sport enz.) Hebben een ondernemerschapsmodule geïntegreerd in hun curriculum.

1.7 Denemarken

Het Ondernemerschapseducatiebeleid en de onderwijspraktijken van Denemarken worden algemeen beschouwd als een van de meest vooruitstrevende educatieve infrastructuren voor de ontwikkeling van ondernemersvaardigheden in heel Europa.

De kern van hun reputatie en successen ligt in een sector overschrijdend, interdepartementaal onderwijsbeleid en een ondersteunend opleidingsnetwerk.

Ondernemerschapsonderwijs is al meer dan twintig jaar een kenmerk van onderwijsbeleid en -praktijk in Denemarken, met de oprichting van een vierpartijenpartnerschap getiteld 'Partnerschap voor onderwijs in ondernemerschap' tussen het ministerie van Wetenschap, Innovatie en Hoger Onderwijs, het Ministerie van Cultuur, het ministerie van Kinderen en Onderwijs en het Ministerie van Economie en Groei.

Dit werd geconsolideerd door de introductie van de 'Strategie voor onderwijs en opleiding in ondernemerschap' en de oprichting van de Deense Stichting voor Ondernemerschap, opgericht in 2010, is een andere gezamenlijke inspanning van de vier Deense ministeries. De Stichting ondersteunt de ontwikkeling van onderwijs in ondernemerschap op alle niveaus, financiert ondernemende projecten en verricht onderzoek en analyse ter plaatse. Scholen, leraren en leerlingen hebben de mogelijkheid om met een groot aantal verschillende initiatieven, programma's en projecten in contact te treden, vanwege de grote nadruk die wordt gelegd op onderwijs in ondernemerschap en op ondernemersattitude en vaardigheden op beleidsniveau in Denemark.

Met name de Deense Stichting voor Ondernemerschap - Young Enterprise, is het nationale kenniscentrum voor de ontwikkeling van ondernemerschapsonderwijs. Opgericht door de Deense overheid, heeft de Stichting het motto 'van ABC tot PhD' om de toegang van studenten tot onderwijs in ondernemerschapsonderwijs te vergemakkelijken, van het basisonderwijs tot het tertiaire niveau.

De drie algemene doelstellingen zijn:

- Om ondernemerschapsonderwijs te verspreiden - voor leerlingen en studenten om ten minste eenmaal op elk onderwijsniveau ondernemerschap te ontmoeten
- De kwaliteit van onderwijs in ondernemerschap verbeteren

- Om initiatieven mogelijk te maken die resulteren in een groter aantal ondernemers en innovatieve werknemers.

De Stichting legt de nadruk op de ontwikkeling van materiaal en adviseert over de implementatie van ondernemerschap in het onderwijs. Nieuwe kennis wordt door de Stichting gegenereerd door onderzoek en studies naar de impact van onderwijs in ondernemerschap in Denemarken. De Stichting maakt gebruik van een breed scala aan implementatietools, waaronder fondsen voor ontwikkelingsprojecten in onderwijs in ondernemerschap, beurzen voor studenten, enz.

Daarnaast biedt het modellen voor onderwijs in ondernemerschap, onderwijstools en maakt netwerken mogelijk voor leraren en lerarenopleidingen en voert het effectmetingen, ontwikkelingsprojecten en studies uit en bevordert het verschillende programma's.

Sinds de lancering heeft de Foundation vier programma's ontwikkeld, waaronder Start-Up-programma, Bedrijfsprogramma, Next Level en Project Edison. Naast deze programma's zijn er ook gespecialiseerde ondersteuningsinitiatieven voor elementair, voortgezet en beroepsonderwijs, universitair onderwijs en lerarenopleiding.

Hoofdstuk 2. **Persoonlijke
kenmerken en
vaardigheden van
de ondernemer**

Overzicht

- EU het ENTRECOMP-KADER, gedeelde definitie van ondernemerschap
- Harvard 2016 Onderzoeksstudie Vaardigheden / Attributen - 1300 studenten - oprichters / niet-oprichters, man / vrouw, serieel / niet-serieel
- WEBNET-bevindingen
- IV4J-voorstellen

De persoonlijke eigenschappen en vaardigheden van de ondernemer zijn al vele jaren onderwerp van uitgebreid onderzoek en educatieve nieuwsgierigheid. Overwegend, de Entrecomp Framework-definitie van ondernemersvaardigheden opgesteld door de Europese Commissie en het Harvard 2016-onderzoek van 1300 studenten heeft ons denken beïnvloed en wordt in dit hoofdstuk beschreven. Gebruik makend van de resultaten van deze rapporten en ander academisch onderzoek, stelt deze paper een vereenvoudigd ondernemersprofiel voor van 3 kernvaardigheden en 5 wenselijke vaardigheden, plus een competentie ladder met 5 niveaus voor studenten in het beroepsonderwijs en hun docenten.

De concepten die in dit hoofdstuk zijn ontwikkeld en voorgesteld, zijn vervolgens ingezet als de uitkomsten van de overlevingskit, voorgesteld in hoofdstuk 4 van deze intellectuele output.

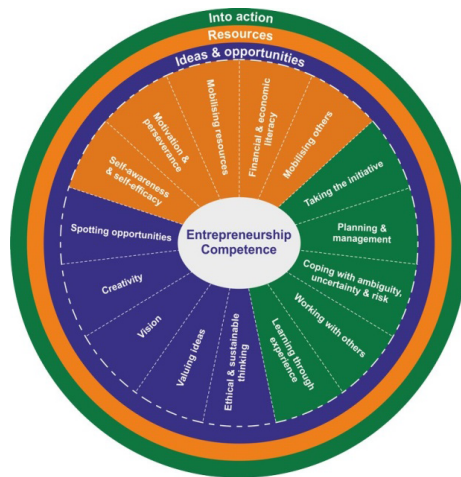
2.1 EntreComp, het competentie raamwerk voor ondernemerschap

EntreComp, het Entrepreneurship Competence Framework, is een gemeenschappelijk conceptueel model, bedoeld om de ontwikkeling van ondernemerscompetentie op Europees niveau te ondersteunen.

Ondernemerschap wordt beschreven als een transversale competentie die door individuen en groepen wordt toegepast op alle levensgebieden. De competentie omvat het koesteren van persoonlijke ontwikkeling, actieve deelname aan de samenleving, (her) intreden op de arbeidsmarkt als werkgever of als zelfstandige en het opstarten van een culturele, sociale of commerciële onderneming.

Het raamwerk bestaat uit 3 competentiegebieden (ideeën en kansen, middelen, in actie), 15 competenties, een 8-niveaus progressiemodel en een uitgebreide lijst van 442 leerresultaten. EntreComp dient als een referentie in de curriculumontwikkeling, zowel voor de formele opleiding en training als voor niet-formele leercontexten. Breed gedefinieerd, gevoel voor initiatief en ondernemerschap kan worden afgeschilderd als het vermogen om ideeën en kansen om te zetten in actie die waarde genereert voor anderen.

Er zijn drie niveaus van vaardigheid die van toepassing zijn op alle burgers: de basis, het middelbaar en het gevorderd niveau. Het expertniveau is contextafhankelijk en niet gedetailleerd in het kader. Hoewel breed bekrachtigd, is het raamwerk nog niet op grote schaal aangepast aan, of getest in reële omstandigheden.

Bron - <https://ec.europa.eu/jrc/en/entrecomp> 13 december 2018.

2.2 Harvard 2016 Onderzoeksstudie van vaardigheden / eigenschappen

2016 Onderzoek aan de Harvard Business School door de faculteit HBS - Lynda Applegate, Janet Kraus en Timothy Butler willen gedrag en vaardigheden begrijpen die te maken hebben met ondernemersleiders.

Beheerd aan 1300 HBS-afgestudeerden (ondernemend versus niet-ondernemend) om de onderscheidende factoren in EL (ondernemerschap) te onderscheiden tussen oprichters versus niet-oprichters, seriële versus niet-seriële oprichters, mannelijke en vrouwelijke oprichters.

EL differentieert tussen oprichters en niet-oprichter bedrijfsleiders

	Oprichter	Niet oprichter
Identificatie van kansen	Significant Hoger	
Visie en invloed	Significant Hoger	
Omgaan met onzekerheid	Significant Hoger	
Een team samenstellen en motiveren	Geen verschil	Geen verschil
Efficiënte besluitvorming	Geen verschil	Geen verschil
Netwerken bouwen	Significant Hoger	
Samenwerking en teamoriëntatie	Geen verschil	Geen verschil
Operationeel management	Geen verschil	Geen verschil
Financiën en Financieel Management	Significant Hoger	
Sales	Geen verschil	Geen verschil
Voorkeur voor gevestigde structuur	Significant Lager	

Het rapport toont aan dat de vaardigheden van het identificeren van kansen, het creëren van een visie en invloed op anderen, comfort in het werken met onzekerheid, netwerken en financiële vaardigheden significant hoger waren bij studenten die nieuwe bedrijven stichtten. De enige significant lagere bekwaamheids categorie onder oprichters was de voorkeur voor gevestigde structuur.

EL differentieert tussen Mannelijke oprichters en vrouwelijke oprichters

	Man	Vrouw
Identificatie van kansen	Geen verschil	Geen verschil
Visie en invloed	Significant Hoger	
Omgaan met onzekerheid		Significant Hoger
Een team samenstellen en motiveren	Geen verschil	Geen verschil
Efficiënte besluitvorming	Geen verschil	Geen verschil
Netwerken bouwen	Geen verschil	Geen verschil
Samenwerking en teamoriëntatie	Geen verschil	Geen verschil
Operationeel management	Significant Hoger	
Financiën en Financieel Management		Significant Hoger
Sales	Geen verschil	Geen verschil
Voorkeur voor gevestigde structuur	Geen verschil	Geen verschil

Bevindingen in dit deel van het onderzoek suggereerden dat vrouwelijke oprichters significant hogere vaardigheden lieten zien in het creëren van een visie, het beïnvloeden van anderen en operationeel management, terwijl hun mannelijke equivalenten een overwicht van vaardigheden hadden in comfort met onzekerheid en financiële zaken.

EL maakt onderscheid tussen serieel Oprichters en niet-Serieel Oprichters

	Serieel	Non Serieel
Identificatie van kansen	Significant Hoger op alle items	
Visie en invloed	Significant Hoger	Significant Hoger
Omgaan met onzekerheid	Significant Hoger op alle items	
Een team samenstellen en motiveren	Significant Hoger op sommige items	
Efficiënte besluitvorming	Significant Hoger	Significant Hoger
Netwerken bouwen	Significant Hoger op sommige items	
Samenwerking en teamoriëntatie	Significant Hoger	Significant Hoger
Operationeel management	Significant Hoger	Significant Hoger
Financiën en Financieel Management	Significant Hoger op alle items	
Sales	Significant Hoger op sommige items	
Voorkeur voor gevestigde structuur	Geen verschil	Geen verschil

In de laatste categorie van onderscheid tussen seriële oprichters en niet-seriële oprichters, waren de drie belangrijkste verschilgebieden identificatiemogelijkheden, comfort met onzekerheid en financiën en financieel beheer. Sommige gebieden van positief verschil werden gevonden op het gebied van het samenstellen en motiveren van een team, het bouwen van netwerken en verkoop.

Bron:

<https://hbswk.hbs.edu/item/skills-and-behaviors-that-make-entrepreneurs-successful>

13 december 2018

2.3 IV4J-voorstellen

Puttend uit:

- de drie competentiegebieden van het Entrecamp Framework (ideeën en kansen, middelen, in actie), en
- conclusies uit de Harvard Research Study (identificatie van kansen, netwerken en samenwerken, verkoop en marketing, planning),

Westellendevolgende,vereenvoudigdesynopsisvoorvankern-enwenselijkeondernemersvaardigheden en -attributen om het ontwerp van daaropvolgend zakelijk ondernemerschapsonderwijs en niet-zakelijk ondernemersonderwijs te vergemakkelijken.

De voorgestelde kernvaardigheden voor ondernemerschap zijn:

1. Ondernemersperceptie
2. Empowered autonomie
3. Financieel inzicht.

De gewenste ondernemersvaardigheden zijn:

1. Vastberadenheid om een visie te volgen
2. Verkoop en marketing
3. Mogelijkheid om financiering te verkrijgen
4. Financieel management
5. Onderhandelen
6. Netwerken en emotionele intelligentie
7. Managers capaciteiten.

De competentieladder voor VET-studenten en -docenten voorgesteld voor het behalen van de hierboven beschreven vaardigheden en attributen zijn:

1. Gecultiveerde vaardigheid om te zien
2. Empowered vermogen om actie te ondernemen
3. Mogelijkheid om geschikte middelen te definiëren en aan te trekken
4. Mogelijkheid om een business / contextueel praktijkmodel te ontwikkelen en te verfijnen
5. Vermogen om zaken / concepten duurzaam voort te zetten en te laten groeien.

Het uitgangspunt van dit kader is de identificatie en evaluatie van kansen. De geselecteerde studies onderscheiden allemaal duidelijk de ondernemersvereiste om kansen voor een onderneming te zien, ongeacht onderliggende economische of culturele barrières. In Ierland bijvoorbeeld, in het midden van de recente economische recessie, zag de ambachtelijke brouwerijsector een enorme groei in hun procentuele inkomsten en het aantal leveranciers dat naar de markt trok. Op dezelfde manier is in heel Europa de groei van online winkelen enorm toegenomen (ongeveer 40% van de kledingverkoop in de detailhandel in Europa).

Het bekrachtigde vermogen om actie te ondernemen, belicht een ondernemerscompetentie rond het ontwerpen, creëren, besturen en lanceren van nieuwe business-venture-services en -producten. Dit kan een uitdaging zijn voor mensen zonder een zelfstandige of startende bedrijfscultuur in hun familieachtergrond of referentiegemeenschappen. De eigentijdse start-up benadering van 'boot-strapping' van een bedrijf (dat wil zeggen een bedrijf starten zonder extern kapitaal of hulp) biedt een laag-risico optie voor startende / grijze / studentondernemers die gemotiveerd zijn om businessideeën uit te proberen, voordat het bouwen van processen en het beveiligen van middelen voor het vervolgens uitbreiden van het bedrijf.

In de sectie met de toolkit van dit artikel (hoofdstuk 4) worden enkele hedendaagse platforms en opties geschetst om studenten te stimuleren geleidelijk over te gaan tot zelfgekwalficeerde, actiegeoriënteerde overtuigingen en gedragingen.

De laatste drie stadia van de voorgestelde ladder van ondernemerscompetenties betroffen het innemen van het embryonale bedrijfsproduct of de zakelijke dienst en het ontwikkelen ervan tot een duurzame economische entiteit.

Het vermogen om middelen te definiëren en aan te trekken is een hoeksteen van alle vormen van effectief projectmanagement. In een ondernemende context zullen studenten moeten putten uit financiële scherpzinnigheid, de mogelijkheid om budgetten en schattingen voor te bereiden en gebruik te maken van verkoop- en onderhandelingsvaardigheden om de bedrijfsvisie waar te maken. Zoals is gearticuleerd, is dit een diepgewortelde vaardigheid die veel vrouwelijke ondernemers in hun voordeel kunnen gebruiken.

Het vermogen om een duurzaam bedrijfsmodel en wijze van levering te definiëren en te verfijnen, is het volgende niveau en een leerbaar proces voor het ontwikkelen van financieel inzicht in de Survival Toolkit (hoofdstuk 4).

Ten slotte vereist het vermogen om de organisatie vol te houden en te laten groeien enkele verschillende waarden, vaardigheden en overtuigingen, zoals het vermogen om strategieën te ontwikkelen, te plannen en te evalueren, effectief te onderhandelen met klanten, leveranciers en medewerkers, en de vaardigheden van het oplossen van problemen en het nemen van beslissingen, om ervoor te zorgen dat het bedrijf zijn oorspronkelijke doelen en doelstellingen bereikt of de koers of aanpak verandert om herziene doelen of meer realistische doelen te bereiken.

Hoofdstuk 3.

Bewustzijn van ondernemerschap als mogelijke optie voor een baan / loopbaan

Overzicht

Over heel Europa zijn regeringen en educatieve belanghebbenden en praktijkmensen snel bezig met het geval van ondernemerschap als mogelijke baan / loopbaanoptie. Op nationaal niveau is het creëren en creëren van nieuwe banen en de basis voor economische groei de ontwikkeling en realisatie van nationaal ondernemerstalent. Opvoeders, aan de andere kant, worden geconfronteerd met een groeiend aantal afgestudeerden onzeker over de vooruitzichten op werk bij het voltooien van hun opleiding. De businesscase voor nationaal investeren in onderwijs hangt dus af van ondernemerschap en ondernemerschap om banen te produceren.

De onderzoeksgegevens ter ondersteuning van de trend om het bewustzijn van ondernemerschap als mogelijke baan / loopbaanoptie te vergroten, zijn moeilijk te identificeren. In Ierland suggereert het meest recente rapport van de Global Economic Monitor (2016) dat de perceptie van het publiek over het ondernemerschap als een carrièreoptie hoog is. Evenzo suggereerde een hoger onderwijs verslag van 2009 over 'Ondernemerschapsonderwijs in Ierland' dat achtenzeventig (78%) van de niet-afgestudeerden studenten op enig moment in de toekomst belangstelling hebben getoond voor het starten van een eigen onderneming. Deze studenten melden dat hun perceptie vooral beïnvloed werd door familieleden die een bedrijf begonnen (33%) en spraakmakende ondernemers (22%).

Wat de onderwijsaanbod betreft, verklaarde 42% van de collegevoorzitters dat ondernemerschap tot uiting kwam in hun Mission Statement; ze wezen echter ook snel op de structurele barrières voor de praktische uitvoering van hun intenties, waarbij ze specifiek inflexibiliteit benoemden in organisatiestructuren; gebrek aan ontwikkelingsmiddelen en beperkt multidisciplinair werken; indelingsschema's voor lesgeven en onderwijs; en helaas, nog steeds, een gebrek aan bewustzijn van de voordelen die kunnen worden behaald door het inbedden van onderwijs in de curricula.

Desalniettemin zijn er sterke anekdotische aanwijzingen en individuele bewijsstukken van landen / projecten die suggereren dat dit verandert en dat, hoewel niet eenzijdig gewaarschuwd over grenzen of instellingen heen, er een duidelijke trend is om het bewustzijn van het belang van ondernemerschapsonderwijs te vergroten.

Specifiek, enkele belangrijke bewustmakingsprojecten geïdentificeerd tijdens de loop van deze studie omvatten de volgende:

- EDISON Project (Ierland) - trainingsprogramma dat wordt uitgevoerd door Ierse ETB's, na EU-project
- EntrepreneurialSprint (Finland) - coachingprogramma ontwikkeld door Omnia, beoordeling van vaardigheden, netwerken, haalbaarheid van ideeën
- Motiivi (Finland) - nieuwe werkmethoden om jongeren te ondersteunen - digitalisering en gamification
- Beste services (Parasta Palvelua), Finland, Omnia maakt deel uit van een consortium, waarbij werkwijzen worden gecreëerd met betrekking tot op werk gebaseerde leer- en leercontracten
- Duitse productiescholen voor werkloze jongeren
- Student Enterprise-programma (Ierland) - Prijzenprogramma dat wordt uitgevoerd door lokale ondernemingsbureaus in heel Ierland voor secundaire studenten.

Details van deze innovatieve programma's en hun bewustmakingspotentieel volgt.

EDISON-project (Ierland)

- opleidingsprogramma dat wordt uitgevoerd door Ierse ETB's, na EU-project

De EDISON-cursus is een professioneel ontwikkelingsprogramma van het ETBI (traininginstituut voor lerarenopleiding in Ierland) om docenten van beroepsonderwijs en -opleiding te trainen in het geven van hun onderwijs vanuit een ondernemende instelling en om hun scholen en hogescholen vanuit een ondernemend perspectief opnieuw te verbeelden. De cursus is ontwikkeld op basis van een EU-project om de VET-best practices in heel Europa op het gebied van ondernemerschapsonderwijs te weerspiegelen.

Het gebruikte trainingsmodel is / was een train-de-trainer-proces waarbij 38 leraren van verschillende ETB-hogescholen een piloottraining volgden die liep over 3 weekendmodules. Een herlancering van het EDISON-programma is gepland in het lesjaar 2018/19.

De drie kernmodules van de programma's zijn:

- I. Inzicht in ondernemerschap en ondernemerschapsonderwijs
- II. De ondernemersklas ontwikkelen
- III. Hulpmiddelen en middelen voor scholen.

De laatste oefening voor docent-deelnemers om een 'Dragon's den'-stijlpresentatie te geven aan een panel van experts over hoe hun school een ondernemerscollege zou worden.

EntrepreneurialSprint (Finland)

- coachingprogramma ontwikkeld door Omnia, beoordeling van vaardigheden, netwerken, haalbaarheid van ideeën

EntrepreneurialSprint is een coachingprogramma dat tot doel heeft ondernemingscompetentie in de bedrijfsontwikkeling te genereren en te verbeteren. Het geeft de leerling inzicht in ondernemerschap en de mogelijkheden die het met zich meebrengt.

Deze coachingservice verbetert de teamvaardigheden van studenten en hun vermogen om zakelijke ideeën uit te werken in serviceaanbiedingen en producten. Zelfs als een student zich niet richt op het vestigen van een onderneming, bereidt deze training de studenten voor om in een team te werken, zijn / haar sterke punten te identificeren en te herkennen en ideeën in praktijk te brengen.

De zakelijke ideeën van studenten worden besproken en getest in teams tijdens de Sprint met de steun van een coach om de vaardigheden van de bedrijfsontwikkeling van studenten te verbeteren. De uitkomst van het teamwerk wordt aan het einde van het initiatief aan coaches en andere teams gepresenteerd.

De sleutelcompetenties die door studenten tijdens de Sprint worden behaald, omvatten het vermogen om eigen competenties en sterke punten te beoordelen en te erkennen, het vermogen om zakelijke ideeën en de bijbehorende ontwikkelingsdoelen te beoordelen, het vermogen om eigen kansen om ondernemer te worden te schatten en de professionele netwerken te beoordelen. De student zal ook in staat zijn om de principes van winstgevende bedrijven te erkennen en het belang van ondernemerschap voor eigen welzijn en voor de Finse economie in het algemeen in te schatten. Aan de deelnemers worden verschillende paden en opties aangeboden om hun ondernemersstudie voort te zetten binnen Omnia's Entrepreneurial Learning Environment.

In deze context kunnen gevorderde studenten b.v. hun studies uitvoeren door begeleiding bij het Me & MyCity Project of deelnemen aan de Nationale Competitie Competitie.

<https://www.omnia.fi/opiskelijansivut/avoinomnia-omnialaisille/ytot/ytot-1-jakso>

<https://www.omnia.fi/opiskelijansivut/avoinomnia-omnialaisille/ytot/ytot-3-jakso>

<https://www.omnia.fi/hae-oppimaan/ammattilliset-koulutukset/teemapolut/yrittajyyden-oppimaisema> (Entrepreneurial Learning Environment)

Motiivi (Finland)

- nieuwe werkmethoden om jongeren te ondersteunen - digitalisering en gamification

Motiivi - nieuwe methoden voor jongeren om de toekomst tegemoet te zien - is een programma dat nieuwe werkmethoden introduceert om jongeren te ondersteunen die zich in een kwetsbare positie bevinden. Ondersteuning wordt gegeven aan doelgroepen met als doel een plek in de samenleving te vinden door middel van studies en werk. De toegepaste hulpmiddelen omvatten d.w.z. digitalisering en gamification.

Jongeren buiten het beroepsleven of het onderwijs kunnen de obstakels en promotoren van hun professionele ontwikkeling niet herkennen en kunnen bijgevolg hun acties niet actief richten op realistische professionele doelstellingen. Het project, uitgevoerd door een consortium onder leiding van Metropolia University of Applied Science, ontwikkelt operationele modellen van jeugdworkshops, immigratieorganisaties en Navigator (Ohjaamo) -servicecentra, waarvan de klanten en deelnemers de belangrijkste doelgroep vormen. De modellen, die in digitale vorm beschikbaar worden gesteld, versterken de professionele kansen van deze jongeren voor een betere participatie van de gemeenschap, integratie, gezondheid en toegang tot en betrokkenheid op de arbeidsmarkt.

De doelgroep, bestaande uit jongeren van 16-29 jaar, die door hun kwetsbare positie in een achterstandspositie buiten het onderwijsstelsel of de arbeidsmarkt dreigen te blijven, wordt gesteund, evenals jongeren met langdurige werkloosheid.

Een van de kernboodschappen van het project is dat bij het nadenken over verschillende carrièremogelijkheden doorslaggevend moet zijn voor individuele kenmerken en niet voor gender gerelateerde aannames of andere stereotypen. Digitale tools ontworpen voor jongeren worden gebruikt, zoals de individuele tool genaamd NäytönPaikka waarmee de gebruikers hun leven kunnen visualiseren en hun belangrijke gegevens en documentatie online kunnen beheren.

<http://www.metropolia.fi/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/hankkeet/motiivi/>

<https://www.naytonpaikka.fi/> (service available also in English)

<https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitys/motiivi-nuorten-tulevaisuustyoskentelyn-uudet-menetelmat/>

Best Services (Parasta Palvelua), Finland, Omnia maakt deel uit van een consortium, waarbij praktijken worden gecreëerd die verband houden met op het werk gebaseerde leer- en leercontracten.

Omnia is lid van het consortium dat in de periode november 2017 - december 2019 work-based learning ontwikkelt en afstemt.

Het project met de naam Best Services (Parasta palvelua), geleid door Keuda Group, creëert operationele praktijken met betrekking tot leerling plaatsen en bereidt de leer gerelateerde contracten voor en herziet deze. De processen worden gestroomlijnd en geharmoniseerd met het doel de onderwijsdienst in staat te stellen de hervorming van het beroepsonderwijs op een efficiënte manier uit te voeren. Via vier regionale netwerken ondersteunt dit ontwikkelingsprogramma aanbieders van educatieve diensten bij het introduceren en implementeren van nieuwe operationele modellen.

Het project richt zich op het ontwikkelen van dergelijke werkmethode en serviceprocessen die de klanten - studenten en het bedrijfsleven - helder en efficiënt zullen vinden en het doel dienen. Het project maakt deel uit van een reeks projecten onder de kop 'de beste' waarbinnen digitale begeleiding, digitale ondersteuning en competentieontwikkeling worden aangepakt om de onderwijsdienstverleners te ondersteunen bij het hervormen van hun werk. Er wordt gestreefd naar nieuwe en nauwere banden met het beroepsleven om ervoor te zorgen dat beroepsonderwijs en -opleiding van hoge kwaliteit op een vastberaden manier worden gebruikt om de ontwikkelingsresultaten te delen.

<https://www.oppisopimus.fi/parasta-palvelua-kehittamisohjelmalle-okmn-rahoitus/>
<https://www.omnia.fi/tietoa-omniaasta/hankkeet/osaamisen-kehittaminen/parasta-palvelua>

Duitse productiescholen voor werkloze jongeren

De Duitse Productiescholen, of sociale ondernemingen voor werkloze jongeren, bieden zowel training in een ondersteunde trainingsomgeving, als werken door levering van echte producten in een live commerciële omgeving. Jongeren hebben geleerd dat als ze niet goed plannen, voorbereiden en afleveren, hun restaurant of winkel niet kan openen en hun contract om de tuinen van een hotel te verzorgen of de voorkant van een huis te beschilderen verloren zou zijn. Ze leren tijdens het trainen echte team-, project-, marketing-, productie- en klantenservice-vaardigheden. Alle stagiairs werken een jaar lang, veel veel langer, behouden hun sociale voordelen en ontvangen meestal een klein bedrag uit de winst om de overstap naar volledig betaald werk te maken.

Dit model biedt:

- opleiding en ervaring met echt werk voor jongeren die diepgeworteld zijn in werkloosheid
- lokale kleinschalige voorzieningen om specifieke lokale marktkansen te benutten via een sociale onderneming.

Student Enterprise-programma (Ierland)

- Prijzenprogramma dat wordt uitgevoerd door lokale ondernemingsbureaus in heel Ierland voor secundaire studenten.

Het Student Enterprise-programma dat wordt gesponsord en beheerd door het Ierse Local Enterprise Office-netwerk (een door de overheid gesponsord initiatief voor lokale gemeenschappen) is Ierlands grootste wedstrijd voor studentenbedrijven. Elk jaar nemen meer dan 22.000 middelbare scholieren uit 620 scholen deel aan dit programma door hun eigen studentenbedrijf op te zetten en te leiden.

Studenten kunnen alles doen wat een echte ondernemer doet bij het opzetten van een bedrijf - van het bedenken van het idee en de bedrijfsnaam tot het maken en leveren van een product of dienst en het omgaan met klanten. Deelnemende studenten kunnen workshops bijwonen, in school lezingen ontvangen van zakelijke mentoren, profiteren van bezoeken aan lokale bedrijven en deelnemen aan een County Final om kans te maken hun regio te vertegenwoordigen tijdens de Nationale Finale in Croke Park (nationaal sportstadion).

Het programma staat open voor alle studenten van het tweede tot het zesde jaar en loopt elk jaar van september tot mei.

Yong Social Innovators (Ierland)

Young Social Innovators (YSI), opgericht in 2001 door Rachael Collier en zuster Stanislaus Kennedy, biedt onderwijs en training om jongeren effectief te betrekken bij sociale kwesties. Het voert twee kern programma's uit voor leraren en studenten, in het bijzonder een Junior-programma (voor 12-15-jarigen) en Senior-programma's (voor 15-18-jarigen), waarbij gebruik wordt gemaakt van op teams gebaseerde reflectiepraktijken van 'pathway'. In 2018 namen meer dan 200 scholen (400 teams) deel aan het Senior Schools-programma, met als hoogtepunt een prijsuitreiking in april voor het beste team / ideeën over een breed spectrum van sociale issue-rubrieken. YSI heeft ook een programma in Den-stijl, waar studententeams strijden voor mentorschap en ondersteuning.

<https://www.youngsocialinnovators.ie/>

Junior Entrepreneur Program (Ierland)

Het Junior Ondernemersprogramma voor kinderen in de basisschool werd in 2016 opgericht door Jerry Kennelly, CEO van Tweak.com (en eerder oprichter / eigenaar van Stockbyte en Stockdisc). Het programma is gevestigd in Killorglan, County Kerry, en is door 400 basisscholen in heel Ierland geadopteerd, met als hoogtepunt elk jaar een prijsuitreiking in Dublin (2018). Het programma biedt trainingmateriaal voor leerkrachten, ondersteuning en mentoring en heeft plannen voor verdere outreach-activiteiten en uitbreiding in 2019.

<http://www.juniorentrepreneur.ie/>

Hoofdstuk 4. **Survival**
Toolkit

Overzicht

Dit hoofdstuk maakt gebruik van het onderzoek en de informatie uit de voorgaande hoofdstukken in de vorm van een toolset voor studentenondernemers (of 'survival-kit' zoals beschreven in de titel van het hoofdstuk). Het is de bedoeling dat deze toolkitbeschrijving ten goede komt aan zowel studenten als leraren in beroepsonderwijs en -opleiding.

De toolkit is gebaseerd op drie tools of modules die samen ernaar streven om de belangrijkste vaardigheden en het gedrag van ondernemers te inspireren of over te dragen van hoofdstuk 2.

Deze modules zijn:

- a) Hoe u een bedrijfsschilderij maakt
- b) Hoe Design Thinking te gebruiken om ondernemersperceptie aan te wakkeren
- c) Hoe een hackathon te lopen

Bovendien zijn deze ideeën gestructureerd in termen van de andere gebieden van de innovatieve praktijk die in de IV4J-studie aan bod zijn gekomen, om een holistisch inzicht in de beste praktijken op het gebied van ondernemerschapsonderwijs te vergemakkelijken.

Samenvatting van kernvaardigheden en -gedrag van ondernemers uit hoofdstuk 2

In Hoofdstuk 2 van deze Intellectuele Output werd een aantal belangrijke ondernemersvaardigheden en -gedrag voorgesteld uit het onderzoek.

De voorgestelde kernvaardigheden voor ondernemerschap zijn:

1. Ondernemersperceptie
2. Empowered autonomie
3. Financieel inzicht.

De gewenste ondernemersvaardigheden zijn:

1. Opzettelijke vastberadenheid om een visie te volgen
2. Verkoop en marketing
3. Mogelijkheid om financiering te verkrijgen
4. Financieel management
5. Onderhandelen
6. Emotionele intelligentie

7. Bestuurlijk vermogen

De competentieladder voor studenten en docenten van beroepsonderwijs en -opleiding die worden voorgesteld voor het behalen van de hierboven beschreven vaardigheden en eigenschappen zijn:

1. Gekweekte vaardigheid om te zien
2. Empowered vermogen om actie te ondernemen
3. Mogelijkheid om geschikte middelen te definiëren en aan te trekken
4. Mogelijkheid om een business / contextueel praktijkmodel te ontwikkelen en te verfijnen
5. Vermogen om zaken / concepten duurzaam voort te zetten en te laten groeien.

Gezien de breedte van materiaal die de bovenstaande voorstellen omvatten, is het de bedoeling dat de resterende inhoud van de volgende sectie zich zal concentreren op de onderwijsprocessen en -materialen die betrekking hebben op de drie kernvaardigheden van ondernemers en de eerste twee sporten van de ondernemersladder.

Ondernemersperceptie

De eerste stap op de ondernemerscompetentieladder is 'het gecultiveerde vermogen om te zien'. Weinigen hebben blijkbaar het aangeboren creatieve vermogen om kansen te identificeren tussen genormaliseerde patronen van werk-privégedrag en conventionele bedrijfstrends en -praktijken. 'Out-the-box' denken voor ideeën, onderscheidingen en innovaties, terwijl het voor sommigen normaal is, het is een creatieve uitdaging voor startende studenten van ondernemerschap en ondernemerschap.

Het uitgangspunt dat wordt voorgesteld om de onderliggende vaardigheid van 'ondernemersperceptie' te vergemakkelijken, is ontwerpendenken / zakelijke canvas. Ontwerpendenken is een methode van creatief oplossen van problemen die ernaar streeft om de weergaven en percepties van de eindgebruiker (d.w.z. klant) als een lens of leidende focus te plaatsen voor de daaropvolgende ontwikkeling van probleemoplossingen (d.w.z. producten of diensten).

Module A - Hoe maak je een bedrijfsschilderij?

Het Business Model Canvas-concept is ontwikkeld door Alexander Osterwalder en Yves Pigneur, twee onderzoekers / academische consultants die werken aan de universiteit van Lausanne, Zwitserland, terwijl ze hun tekst schrijven over 'Business Model Generation' (Wiley, 2010). Het canvas wordt beschreven als 'een gedeelde taal voor het beschrijven, visualiseren, beoordelen en veranderen van bedrijfsmodellen.' In deze context stellen de auteurs voor 'een bedrijfsmodel beschrijft de grondgedachte van hoe een organisatie waarde creëert, levert en vangt'.

Binneneen klaslokaal / trainingsruimte wordt een muurkaart met de voorgestelde componentelementen van een bedrijfsmodel gebruikt als het brandpunt van kleine groepsactiviteit om de kenmerken en subcomponentelementen van het bedrijfsmodel te definiëren en te beoordelen. Post-it-notities worden op het canvas verzameld, gerangschikt en opnieuw gerangschikt naarmate het creatieve proces van het ontwikkelen van het bedrijfsmodel evolueert.

Verdere begeleiding voor studenten die de Business Canvas-benadering gebruiken voor het ontwikkelen van de onderliggende vaardigheid van 'ondernemersperceptie' is als volgt:

- De student moet een leidende rol spelen bij het bepalen van de waarde propositie van de onderneming (in termen van tijd, kosten of prestaties)
- De ondernemende student moet marktbegrip en onderzoek naar de 'rechterkant' van het canvas brengen, waarbij factoren als klantensegmenten, inkomstenstromen, distributiekanaalen en middelen voor het opbouwen van klantrelaties (online en offline) worden aangepakt
- De student moet zijn / product- of servicekennis gebruiken om op creatieve wijze de 'linkerkant' van het canvas te bepalen, met details over productie-activiteiten, belangrijke leverings- / verkooppartners, kostenstructuur en definitie van resourcevereisten.
- De ondernemende student moet ook een leidende rol spelen bij het definiëren en opnieuw definiëren van de meerwaarde van de onderneming, gezien de bredere context van de bedrijfstrends, niches en de concurrentiële omgeving van het product of de dienst.

De student moet ook op creatieve wijze het canvas opnieuw beoordelen in termen van vaardigheden, ambities en middelen van de student.

Module B - Design Thinking gebruiken om ondernemersperceptie te stimuleren

Service Design is een methode die wordt gebruikt om een nieuw serviceaanbod te ontwikkelen of om een bestaand serviceaanbod te verbeteren. Het doel is om op een effectieve en efficiënte manier een service te ontwikkelen die voldoet aan de behoeften van zowel de gebruikers als de leveranciers van de service. Een serviceaanbod gemaakt op basis van ontwerppraktijken is gebaseerd op verschillende kernwaarden:

- Mensen staan centraal;
- Oplossingen zijn het resultaat van samenwerkingsverbanden;
- De volledige context is het onderzoeken waard;
- Ontwerptechnieken zorgen voor concreet en oplossingsgericht denken.
- Het is een stapsgewijs proces dat regelmatig wordt getest en geëvalueerd.

De Service Design Toolkit gemaakt tijdens de EU, S.P.I.D.E.R. (Ondersteuning van Public Service Innovation using Design Regions) project, pleitte voor het volgende 8-fase ontwerpproces:

1. Framing
2. Gebruikersinzichten
3. Personas

4. Ontwerpbereik
5. Ideation
6. Serviceconcept
7. Prototype en test
8. Haalbaarheid.

Het uitvoeren van elk van deze fasen kan helpen bij het ontwikkelen van de kansen en evaluatievaardigheden van de student-ondernemer. Met behulp van de Toolkit Service Design ontstaan vragen en problemen met betrekking tot items zoals:

- Wat wil je als organisatie met deze onderneming bereiken?
- Aan wie biedt u deze service aan?
- Welke trends ondersteunen uw service? Wat zijn de onderliggende drijfveren, frustraties en motivaties van vandaag?
- Welke toegevoegde waarde biedt u de doelgroep?
- Hoe typisch zijn gebruikers? Wat motiveert hen? Wat zijn de belangrijkste problemen in hun ogen?
- Welke service of element van als service wenst u het meest te verbeteren? Wat is de grootste ontwerpuitdaging?
- Wat zijn ideeën voor mogelijke oplossingen?
- Hoe zullen gebruikers zich voelen bij het hebben van deze service-ervaring?
- Wat gaat u piloot bedenken en testen?
- Wat werkt goed? Wat kan beter zijn?

Andere bronnen van informatie en materialen voor het gebruik van Service Design voor de ontwikkeling van het denken van studenten, omvatten toolkit-materiaal van Artssquarelab.net (een bedrijf in Ondernemend Onderwijs gevestigd in Luxemburg, gespecialiseerd in Design-Thinking / Business Canvas), de Business Academy of Entrepreneurship, een MBO-school in Denemarken en Paul Thurston (Design Thinking).

Empowered Autonomy

Een belangrijk verschil in oriëntatie en houding van de ondernemer en niet-ondernemer is het zelfverantwoordelijke vermogen om initiatief te nemen en een bedrijf te laten groeien door middel van eigenzinnige vastberadenheid. Dit komt tot uiting in de tweede in de tweede van de treden van de competentieladder en de kernvaardigheden van de ondernemer.

Zoals opgemerkt in hoofdstuk 2, is een moderne opstartaanpak, populair bij beginnende ondernemers en studenten, 'boot-strapping', waarmee wordt geprobeerd om een bedrijfsidee op te starten / uit te testen zonder extern kapitaal of ondersteuning. Typische kenmerken van de boot-strapping aanpak zijn:

- Eigenaar / oprichters die persoonlijk betrokken zijn bij het runnen / aanbieden van de zakelijke dienst
- Vertrouwen op webgebaseerde manieren om het bedrijf te promoten / leveren, in plaats van een 'bakstenen en mortel'-faciliteit en bijbehorende investering / kasstroombehoefte
- Een voorkeur voor co-working en collaboration-business, die de noodzaak van een vaste betaling van huur, salarissen en andere uitgaven minimaliseert. Aanvankelijk kan de dienstverlening tussen start-ups worden geruild en vervangen in plaats van traditionele vergoedingen voor service / productafspraken, om contante uitgaven te vergemakkelijken
- Een hekel aan traditionele methoden voor bedrijfsplanning die de nadruk leggen op langdurig marktonderzoek en financiële prognoses, in plaats van 'de teen in het water dompelen', actie ondernemen en relaties aangaan
- Het opnieuw structureren van de zakelijke mogelijkheid als een project / contract op korte termijn, in plaats van de ontwikkeling van een 3-jarig bedrijfsstrategisch plan. Bijvoorbeeld in de retail wereld, de groeiende trend naar seizoensgebonden of op evenementen gebaseerde 'pop-upwinkels'.
- Een financiële focus op maandelijks / wekelijks kasstroombeheer in plaats van winst of return-on-investment-processen of -programma's.

Daarnaast wordt werkgericht leren nu gezien als onderwijsbeleid en operationeel niveau als gewenste best practice. Eerdere verwijzing naar het duale opleidingssysteem dat in heel Europa wordt toegepast, verwijst naar dit beleid.

Module C - Hoe een hackathon te organiseren

Een hackathon is een op teams gebaseerde creatieve probleemoplossende activiteit, meestal met een reeks technische en niet-technische teamdeelnemers, eindgebruikers, consultants en belanghebbenden. Klassieke hackathon-evenementen omvatten typisch een competitief team-element (met een potentiële prijs van financiering en / of ondersteuning voor mentoring), dat gedurende 48 uur plaatsvindt met een bijbehorende deadline voor oplossing / presentatie, aan een team van hackathon-beoordelaars / -rechters. Sommige presentaties bevatten mogelijk een werkend prototype van een website en / of fysiek product dat evaluatoren kunnen beoordelen in het licht van de gepresenteerde uitdagingen / problemen.

Veel heeft geschreven over de best-practice implementatie van een hackathon-evenement, inclusief <https://hackathon.guide/>

In het kader van een hackathonevenement voor beroepsonderwijs en de aanverwante ontwikkeling van ondernemersvaardigheden voor 'empowered autonomy' kunnen de volgende richtlijnen worden toegevoegd:

- Ondernemende student moet worden verzocht om de probleemdefinitie te geven, met uitleg over het bewijsmateriaal en de context voor de moeilijkheden of uitdagingen waarmee de eindgebruiker / s geconfronteerd worden.
- De student moet de deelnemerslijst van de hackathon beheersen om de ontwikkeling van oplossingen die relevant zijn voor een ondernemersvisie te vergemakkelijken.
- De student moet de eindverantwoordelijkheid dragen voor het projectontwerp en projectbeheer van de projectresultaten. Als er meningsverschillen zijn in het team, moet de student Ondernemerschap de verantwoordelijkheid op zich nemen om deze problemen aan te pakken en het team leiden en beïnvloeden via de presenterende uitdagingen.
- De student moet het voortouw nemen bij het definiëren van de financiële vereisten van de oplossing en de duurzaamheid van de businesscase met betrekking tot elk prototype van een oplossing. Meestal dient de student, ook in deze beoordeling, een onderzoeksplan voor te stellen, inclusief, indien mogelijk, directe onderzoeksinzet met eindgebruikers.
- De student neemt de hoofdverantwoordelijkheid voor het presenteren van de oplossing aan de evenement/ wedstrijdrechtters.
- De student moet definiëren welke aanvullende middelen (financieel, menselijk en technisch) nodig zijn om de productie van de oplossing te schalen om aan de marktvraag te voldoen.
- De student moet het creatieve proces definiëren en begeleiden waarmee de student het probleemoplossend proces van probleem naar oplossing naar plan beheert.

Financieel inzicht

De derde kernvaardigheid van de ondernemer is financieel inzicht, dat wil zeggen het vermogen om effectief en efficiënt de vereisten en levensvatbaarheid van de voorgestelde onderneming te bepalen.

Gezien de praktische technische en praktische aard van financiële aangelegenheden, kunnen de meeste zakelijke financiële onderwerpen het beste worden uitgelegd aan de hand van de pedagogische benadering van docenten en studenten (d.w.z. voor kennisoverdracht van financiële ratio's, voorbereiding van kasstromen, definitie van termen, boekhoudprocessen en voorbereiding van accounts). Gezien het belang van de onderliggende financiële levensvatbaarheid is echter een hoeksteen vaardigheden set op het gebied van financiële scherpzinnigheid, een voorgesteld onderwijsproces en oefening voor studenten hieronder weergegeven.

De oefening vraagt de studenten om het break-even volume van de voorgestelde onderneming te berekenen.

- a) Om de vaste kosten van de onderneming te berekenen, dat wil zeggen de jaarlijkse, toegewezen kosten van niet-variabele vaste elementen zoals huur, warmte en licht, verzekeringen, boekhoudkosten etc. Salarissen, lonen en gerelateerde belastingen (van de ondernemer en het personeel), zijn om worden ingedeeld onder vaste kosten.

- b) Om de brutomarge per eenheid van belangrijkste product of dienst te berekenen (dat wil zeggen verkoopprijs verminderd met variabele kosten, zijnde kosten die direct variëren met de verkochte hoeveelheid).
- c) Verdeel de vaste kosten geschat in a. door de brutomarge of bijdrage in b., om het aantal eenheden / product / diensten dat nodig is om te maken en te verkopen te bepalen, om break-even te worden in het komende jaar. Om het beheer van de daaropvolgende verkoopfocus te vergemakkelijken, kan dit verder worden onderverdeeld in maand-, week- en dagelijkse doelen.
- d) Waar het break-even volume niet haalbaar is in termen van voorspelde verkoopprognoses (op basis van marktonderzoek), moeten de kosten worden verlaagd of de verkoopprijs / projectie worden aangepast totdat het algemene bedrijfsmodel duurzaamheid aangeeft vanuit alle redelijke perspectieven.
- e) Een verdere aanpassing kan worden gemaakt voor de productie en verkoop van meerdere producten / diensten, waarbij doorgaans de vereiste om hoofdproducten te verkopen wordt verlaagd en toch de geraamde kosten worden gerealiseerd. Het bedrijfsmodel kan ook worden geëvalueerd in termen van het faciliteren van groei (door uitbreiding van markten of producten) en het schatten van de gerelateerde kosten van groei.

Hoofdstuk 5. **Praktische
tips & projecten**

Overzicht

- Netwerkcreatie / sociaal leren (WEBNET)
- Work-Based Learning / Empowered Autonomy (Me and My City)
- Competentieontwikkeling (Vet4Start-Up)
- Gamification (TOMPIM Start-Up)
- OER-bronnen gebruiken (e-Omnia)

WEBNET - Female Entrepreneurship (Ierland)

Partas, een vooraanstaande Ierse sociale onderneming, levert momenteel gedurende drie jaar een driejarig project voor vrouwelijk ondernemerschap, in opdracht van het Ierse ministerie van Justitie en gelijkheid (Ierse regering), om ongeveer 100 vrouwelijke ondernemers te ondersteunen en op te leiden om hun eigen onderneming te starten bedrijven en / of zelfstandig ondernemerschap te bereiken. Het doel van dit initiatief is het aanpakken van gender ongelijkheidskwesties met betrekking tot het percentage vrouwen dat een bedrijf start in Ierland en wordt gemeten in termen van zowel hard (studenten die een bedrijf starten en / of werkgerelateerde werkgelegenheid vinden) als zachte resultaten (vertrouwen, netwerkvaardigheden, communicatieve vaardigheden, financieel inzicht).

<http://www.partas.ie/Projects/WEBNET.aspx>

<https://www.facebook.com/Webnet-Partas-173263689870039/>

Het WEBNET-programma (Women Entering Business Network) wordt zes keer afgeleverd, waarbij elke sessie zes maanden duurt (met enige overlapping van cursussen). Binnen elke sessie zijn er drie door Quality Qualified and Qualifications Ireland (QQI) geaccrediteerde modules:

- Level 4 Carrièreplanning
- Niveau 5 Start uw eigen bedrijf
- Niveau 6 Verkoop en Marketing.

Elke geaccrediteerde module heeft een kennisoverdracht, ontwikkeling van vaardigheden en op werk gebaseerd leercomponent, d.w.z. tijdens de module Start Your Own Business van niveau 5 werden de deelnemers gevraagd een bedrijfsplan voor drie jaar en een financiële voorspelling voor de financiële kasstroom van één jaar voor te bereiden. Tijdens de module Niveau 4 Carrièreplanning moeten studenten een focusgroep voor marktonderzoek leiden. De Level 5-module vereiste de voorbereiding van het a Verkoop- en marketingplan en een 'Dragon's den'-stijlpresentatie aan een panel van externe ondernemers en financieel personeel.

Tijdens de evaluatie- en beoordelingscomponenten van het programma identificeerden de cursusleiders een reeks leer- / ontwikkelingsuitdagingen waar studenten voor stonden, samen met gepaste leerstrategieën en tips die zij toepasten om de beschreven belemmeringen te overwinnen.

Uitdaging	Leerstrategie	Tips
Verlies in motivatie, ontbrekende klasse, studieverlof	Tijd creëren voor het vormen van relaties, netwerken	Introductie van netwerk oefeningen en verlengen van de tijd voor sociale interactie
Bedrijfsidee niet duurzaam	Module over break-evenanalyse	Mentoring, herinneringen aan de "Busy Fool"
Verkoopprognoses onrealistisch	Module over marktonderzoek	Mentoring, gebruik de groep voor onderzoeksdoeleinden
Gebrek aan vertrouwen in verkoop en marketing	Module over het verkopen en maken van een marketingplan	Rollenspel verkopen tijdens verkooptraining
Gebrek aan vertrouwen in academische vaardigheden	Stel haalbare doelen en onderverdeling opdrachten in gemakkelijke stukken	Mentoring, management van academische prestaties
Concurrerende prioriteiten (huishoudelijk leven, kinderen, financiële zorgen)	Module over tijdbeheer en aandacht voor duurzaamheid	Het netwerk ontwikkelen en peer-to-peer-ondersteuning aanmoedigen
Meerdere concurrerende ideeën, vaak slecht onderzocht, onhoudbaar	Een ondernemingsplan schrijven dat is opgebouwd rond één duurzaam idee	Mentoring, advies afstemmen op de leerling (creatief versus praktisch)
Studenten maken weinig vooruitgang bij het implementeren van hun ideeën.	Opdrachten maken die de implementatie van ideeën vergemakkelijken	Studenten begeleiden naar de verkoop- en marketingaspecten van de bedrijfslancering
Vrouwen zien de zakenwereld als overwegend mannelijk georiënteerd	Een mannelijke tutor introduceren in het programma om het genderevenwicht te bevorderen	Zorg voor een evenwicht tussen de mannelijke en de vrouwelijke tutor
Zorgen met betrekking tot sociale welvaart (d.w.z. overheid) financiële steun	Module om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen	Mentoring met betrekking tot starttiming van het bedrijf en in aanmerking komen voor sociale uitkeringen.
Gebrek aan bekendheid met business-to-business verkoopomgevingen	Module over B2B-verkoopomgevingen	Maak Dragons Den Exercise waarbij studenten hun bedrijf moeten pitchen voor andere bedrijven
Betreft de voorschriften en procedures voor belastingheffing en boekhouding	Module over belasting en boekhouding	Mentoring rond specifieke fiscale of boekhoudkundige zorgen.
Weinig vrouwelijke rolmodellen om in hun woon- en werklevens een beroep op te doen.	Introduceer rolmodellen van vrouwelijke ondernemers als externe sprekers en als voorbeelden tijdens de cursus	Vrouwelijke gastsprekers organiseren.

Me & MyCITY (Finland)

- gericht op negendeklassers - omgaan met zakelijke en mondiale economie, met aandacht voor de samenleving, het beroepsleven en ondernemerschap

Me & MyCity is een leerconcept, gericht op zesdeklassers en negendeklassers, waarin de samenleving, het beroepsleven en het ondernemerschap worden behandeld.

Het concept is een internationaal erkende onderwijsinnovatie en bereikt in een semester meer dan 60 000 studenten, verspreid over 8 verschillende regio's in Finland. Het leerconcept bestaat uit

lerarenopleiding, tien lessen onder de directeur van de eigen leraar van de leerlingen en een bezoek aan de leeromgeving van Me & My City.

De leeromgeving Me & MyCity voor zesdeklassers is een miniatuurstad waar studenten werken in een beroep en functie als consumenten en leden van de samenleving. De Me & MyCity voor negende klassers is een leerconcept waarin studenten teams vormen om een bedrijf te leiden dat onderhevig is aan veranderingen binnen de wereldeconomie en leren over economie, het beroepsleven en de transversale thema's. Lessen in de geschiedenis, sociale studies en loopbaanbegeleiding worden gegeven.

Het concept culmineert in een game in de leeromgeving Me & MyCity. Het spelsysteem is digitaal, maar het spel dwingt de studenten om intensief met elkaar te communiceren. De omgeving is grondig gepland en pedagogisch van hoge kwaliteit; elke taak heeft een leerdoel. De Me & My City-activiteiten worden gecoördineerd door het Economic Information Office (TAT).

<https://yrityskyla.fi/en>

<https://yrityskyla.fi/en/me-mycity>

<https://yrityskyla.fi/en/for-schools/>

<https://yrityskyla.fi/en/way-mycity-immigrant-youths-miniature-society/>

<https://yrityskyla.fi/mika-yrityskyla/>

VET4Start-Up (Italië)

- een Euro-Net MOOC om het niveau van vaardigheden en competenties van studenten te verbeteren

www.vet4startup.eu Het project is bedoeld om iedereen die geïnteresseerd is in startups te leren en te trainen dankzij een e-learningplatform MOOC (Massive Open Online Course) en andere bruikbare en op maat gemaakte materialen en bronnen. VET4Start-UP streeft ernaar het niveau van sleutelcompetenties en vaardigheden van student-ondernemers in beroepsonderwijs en -opleiding te verbeteren door middel van online basis-, vooruitgangs- en sectorale programma's. Onderwerpen die aan de orde komen zijn onder meer Creativiteit, Business Model Canvas, Waardecreatie, Netwerken en Sectoranalyse.

“TOPSIM-Startup” - bedrijfssimulatiespel, gerund door Duitse

universiteiten

Het computerondersteunde bedrijfssimulatiespel „[TOPSIM-Startup](#)” vertegenwoordigt de complexiteit en de relevante variabelen in verschillende opstartsituaties en omvat alle stadia van een startend bedrijf, van het verzamelen van informatie, het controleren van het bedrijfsidee tot het transformeren van het bedrijfsidee naar een succesvol bedrijf in een concurrerende situatie (Auchter, 2003; Auchter & Keding, 2004).

„[TOPSIM-Startup](#)” is een strategische ondernemerschapssimulatie die gezamenlijk werd ontwikkeld door de hogeschool Regensburg, TATA Interactive Systems en het Hans Lindner Institute, een stichting opgericht door een succesvolle ondernemer om het start-up idee te ondersteunen. De modulaire opzet van de simulatiescenario's biedt een breed scala aan toepassingen in verschillende

bedrijven (<http://www.topsim.com>): handel (e-commerce), service (fitnessstudio), productie (hightech sportartikelen). Er wordt een sterke nadruk gelegd op een realistische simulatie van de opstartfasen binnen de eerste 2 jaar van een nieuwe onderneming.

https://www.researchgate.net/profile/Alex_Maritz3/publication/298257445_Effects_of_personality_trait_on_perceived_risk_and_travel_intention_in_tourism_industry/links/57be00ab08ae2f5eb32de277/Effects-of-personality-trait-on-perceived-risk-and-travel-intention-in-tourism-industry.pdf#page=39

EOmnia

- digitaal platform - biedt studenten de mogelijkheid om een deel van hun studies online uit te voeren

Hoewel digitale leermiddelen en vaardigheden een essentieel onderdeel vormen van de curricula van beroepsonderwijs en -opleiding, wordt in Omnia digitalisering gezien als een manier om de pedagogische strategie te implementeren, met de nadruk op de cruciale noodzaak om het gebruik van digitale hulpmiddelen en methoden te intensiveren, en interactieve en sociale processen bij het produceren te versterken en het verspreiden van informatie, systematische documentatie van de producten, vrije toegang tot informatie en een cultuur van kennis en het delen van informatie. Dit concept is ook van cruciaal belang bij het leren van bedrijven. Het project met de titel eOmnia wil in 2018 alle Omnia-studenten de mogelijkheid bieden om ten minste een deel van de studies online te doen. De huidige online studiemogelijkheden omvatten cursussen van de liberale volwasseneneducatie, algemeen hoger secundair onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en opleiding en bijscholing.

<https://www.omnia.fi/hae-oppimaan/verkko-opetus>

<https://www.omnia.fi/hae-oppimaan/espoon-aikuiskoulu/tietoa-opiskelusta/lukion-verkko-ja-monimuotokurssien-opiskeluohjeet>

<https://oppiva.omnia.fi/wp-content/uploads/2016/04/Digiloikka.pdf>

<https://oppiva.omnia.fi/>

Hoofdstuk 6.

Implementatie- en implementatienota's

CREDITS

Voorwoord	University of Utrecht
Introductie	Partas Ierland
Hoofdstuk 1	SBH Südost GmbH EURO-NET FA-Magdeburg GmbH University of Utrecht OMNIA GODESK S.R.L. Partas
Hoofdstuk 2	Partas
Hoofdstuk 3	Partas
Hoofdstuk 4	Partas
Hoofdstuk 5	Partas
Hoofdstuk 6	Partas
Uitgewerkt door	Partas
Revisie van de inhoud	OMNIA University of Utrecht FA-Magdeburg GmbH GODESK S.R.L. SBH Südost GmbH Partas
Methodologische aanpak	Partas
Grammatica en tekstherziening	Partas
Ontwerp en lay-out	FA-Magdeburg GmbH
Gepubliceerd door	Projectpartnerschap Innovatie in beroepsonderwijs en -opleiding voor banen en werkgelegenheid (IV4J)
Gepubliceerd op	februari 2019

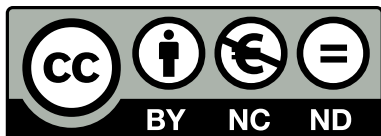
Innovatie in beroepsonderwijs en -opleiding voor banen en werkgelegenheid (IV4J): Erasmus + KA2 Strategisch partnerschap voor beroepsonderwijs en -opleiding Projectnr. 2016-1-DE02-KA202-003271.

Aanvullende informatie over het project is beschikbaar op: <http://iv4j.eu/>

Dit project wordt gefinancierd door de Europese Commissie.

Deze publicatie geeft alleen de mening van de auteur weer en de Commissie/ Nationale Agentschappen kunnen niet verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

De GIDS "ONDERNEMEND ONDERWIJS" is ontwikkeld in het kader van Erasmus + KA2 Strategic Partnership voor beroepsonderwijs en training Projectinnovatie in beroepsonderwijs en -opleiding voor banen en werkgelegenheid (IV4J) en het is gelicentieerd onder een Creative Commons.

Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 Internationale licentie.

let's get
connected

iv4j.eu

vetinnovator.eu

